Proletari din toate țările uniți-vă!
In lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin înainte!

Scânteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR
Anul VII Nr. 16 (368) * Miercuri 23 Feb. 1955 * 4 pag. 15 bani

Să vorbești și să scrii corect!

Din nou am pornit la drum ca să cunoaștem felul în care vorbesc și scriu școlarii. Ne-am oprit de data aceasta în orașul Slatina.

Și aici sunt mulți școlari care vorbesc și scriu corect limba noastră maternă. Insă, după cum știți, rubrica aceasta nu le este închinată lor, ci acelora care stâlcesc într'un fel sau altul vorbirea poporului nostru.

* * *

Mici confuzii

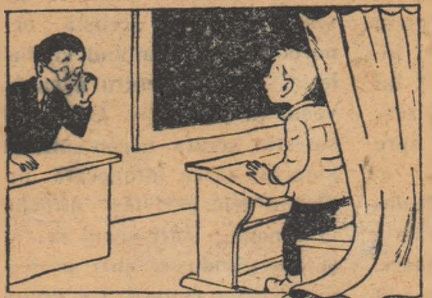
Scena se petrece la o oră de Limba română, în clasa a V-a, la Școala de 7 ani, Nr 1, de băieți.

Profesorul: *Să ne explice Mitrofan Florea ce este pronumele personal de politețe.*

Mitrofan Florea: *Pronumele personal de politețe arată respectul ce trebuie să-l avem față de „socialitate"*

(Toți cei prezenți izbucnesc în hohote de râs)

Profesorul: *Liniște, copii! Cine vrea să-l ajute pe Florea și să-i arate ce greșeală a făcut?*

Ciolponea Dan: *Eu, tovarășe profesor! Pronumele personal de politețe arată „realitățile" pe care le avem noi în societate. Florea a greșit, în loc de „societate", a spus „socialitate".*

(Clasa răsună din nou de hohotele de râs ale băieților, iar cuvântul „relațiile", care a fost înlocuit de Dan prin cuvântul „realitățile", s'a înfuriat atât de tare, încât a ieșit fugind din clasă, și a tras după el cortina).

O scrisoare buclucașă

Cele povestite aici s'au întâmplat în iarna anului trecut. Vă amintiți ce viscol a fost!... Troenele de omăt au împiedicat pe copiii din satele învecinate să ajungă până la școala din Slatina

Acesta a fost motivul pentru care unul din elevii Școlii de 7 ani, de băieți, care locuia într'un sat din apropierea Slatinei, a rămas să doarmă, pentru câtăva vreme, la un coleg, în oraș.

Intr'o zi avu ocazia să trimită părinților o scrisoare. Le povesti cum îi merge cu învățătura și cât de bine se împacă cu prietenul său. Printre altele, le adresă și următoarea rugăminte: „Vă rog frumos să-mi trimiteți cu prima ocazie două paturi. Mi-e rușine să le cer părinților colegului meu".

Scrisoarea a ajuns la destinație în aceeași zi. Cu câtă bucurie se adunară toți ai casei, să afle vești dela mezin! Mândru de feciorul său, tatăl își drese mai întâi glasul, își potrivi ochelarii pe nas și începu să citească cu glas tare.

Când ajunse la fraza de care am pomenit mai înainte, o citi, și imediat după aceea se încruntă, își potrivi și mai bine ochelarii, apoi mai citi odată.

— Crezui c'am greșit mai înainte, se scuză el. Da' ce-o fi asta, nevastă? Te pomenești că băiatul nostru doarme acum pe jos. Dar zice parcă de două paturi! Oare ce să facă el cu două paturi? Mare minune și asta!

Ingrijorați, și în același timp nedumeriți, se hotărîră să pornească chiar a doua zi spre oraș. Ca să nu facă drumul de pomană, se gândiră să ia în sanie și canapeaua pe care dormea de obicei băiatul lor.

Când ajunseră la gazda băiatului, toți ai casei le ieșiră în întâmpinare. Mare le fu surpriza când văzură în sanie gogeamite canapeaua.

— Ce-i cu patul ăsta? întrebă băiatul.

— Păi cum! Nu ne-ai scris tu să ți-l aducem? Ba, ne-ai cerut chiar două! răspunse tatăl.

Ce-a urmat e lesne de ghicit. Bietul băiat, în loc să se învelească cu 2 pături în plus, fu nevoit să se învelească cu... un pat — și asta numai fiindcă scrisese greșit cuvântul „pături".

Urmarea a fost că eroul acestei întâmplări n'a mai lipsit niciodată de căciulile și pălăriile lor, literele alfabetului nostru care poartă aceste semne.

Participantul Nr. 31

Pe pârtia de schi dela Predeal s'au întrecut concurenți curajoși. Iată pe unul dintre cei mai tineri participanți. El nu a împlinit încă vârsta de 4 ani.

Un caiet povestește...

Sunt un caiet tare necăjit. Am haine atât de rupte și murdare, încât — cred eu — nimeni n'ar putea privi cu drag la mine

Doar stăpâna mea, Nedelcu Angela, care este în clasa a VI-a, la Școala de 7 ani Nr. 2, de fete, mă mai bagă câteodată'n seamă. Dar și ea, simt eu, e plină de dispreț față de mine.

Și, ca să vedeți de ce sunt necăjit, priviți-mă cu atenție și deschideți-mă la ultima temă.

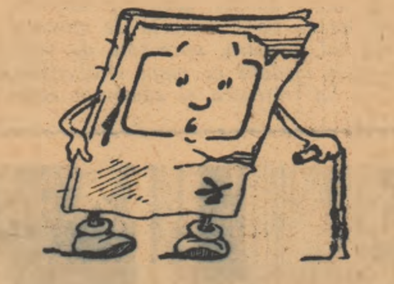
Acum să încercăm să citim sau, mai bine zis, să descifrăm ce-a scris stăpâna mea aici.

Da, ați ghicit! Titlul este „temă". Dedesubt se poate citi, urmărind dela stânga la dreapta, în diagonală și în semicerc, următoarea indicație (Angela nu reușește să respecte liniatura caietului):

„Să se arate mijloacele poetice folosite de autor în povestirea „Pe baltă", a scriitorului Mihail Sadoveanu, pentru a ne reda graiul emotiv".

Citiți acum mai departe. Vedeți? Până în josul paginii sunt înșiruite la fiecare cap de rând, cu pretenție de coloană, cuvinte scrise cu literă mică. Primul e cuvântul „epitet". Dedesubtul lui, scrie „comparație", apoi „interogație" și „exclamație".

In dreptul cuvântului „epitet" e scoasă din povestire, o propozițiune întreagă, așa că nimeni nu poate înțelege care e epitetul. Pentru a explica ce este comparația, urmează o frază în care, să cauți cu lumânarea, și tot nu găsești o comparație. Iar în ceea ce privește interogația și exclamația, Angela s'a

mulțumit să pună în dreptul lor doar semnele respective de punctuație.

Aceasta este povestea mea, și v'am spus-o în speranța că poate voi, colegele și prietenele Angelei, o s'o ajutați să se schimbe.

Cu respect.

Caietul de teme la Limba română al elevei Angela Nedelcu.

GOSPODINA

Pioniera Tone Ioana, din clasa a VI-a dela Școala Nr. 159, comuna Chiajna, este o bună gospodină. In timpul liber ea se îngrijește cu multă dragoste de păsările din curte.

Vești pionierești

Spartachiada în comuna noastră

De curând, în comuna Găiceana s'a desfășurat Spartachiada pionierilor și școlarilor.

Incă din primele zile ale vacanței de iarnă, pionierii au început pregătirile pentru concurs. Unii și-au construit schiuri, alții și-au reparat săniuțele. Apoi a început antrenamentul. Chiar dela primele încercări, pionierii s'au dovedit a fi schiori curajoși. Cei mici, din clasele a I-a până la a IV-a se întreceau la săniuș...

A sosit și ziua Spartachiadei. La concurs au ieșit primii Rebegea Iordan, Petru Constantin și Vlaicu Ion...

Ei se pregătesc acum pentru concursul pe raion.

Ștefan SPULLUR
instructor superior
Școala de 7 ani com. Găiceana,
raionul Adjud, reg. Bârlad

Au învățat să schieze

Pionierii din orașul nostru au cărat zăpadă și și-au făcut singuri o pârtie de schi. Când totul a fost gata, au ieșit pe pârtie peste 80 de pionieri. Tiberiu Pacuci, din clasa a IV-a, Școala Nr. 8, s'a urcat pentru prima dată pe schiuri. Ce emoții avea... Acum el știe bine să schieze. La fel și Folveiter Ovidiu, din clasa a III-a, Școala Nr 15. Pe el l-a învățat și l-a ajutat să progreseze mult, Roth Dieter, din clasa a VI-a, Școala Nr. 13 Germană. Ca și ei mulți alți pionieri dela Palatul nostru au învățat iarna aceasta să schieze.

Prof. Mircea PURCAROIU
Palatul pionierilor
Orașul Stalin

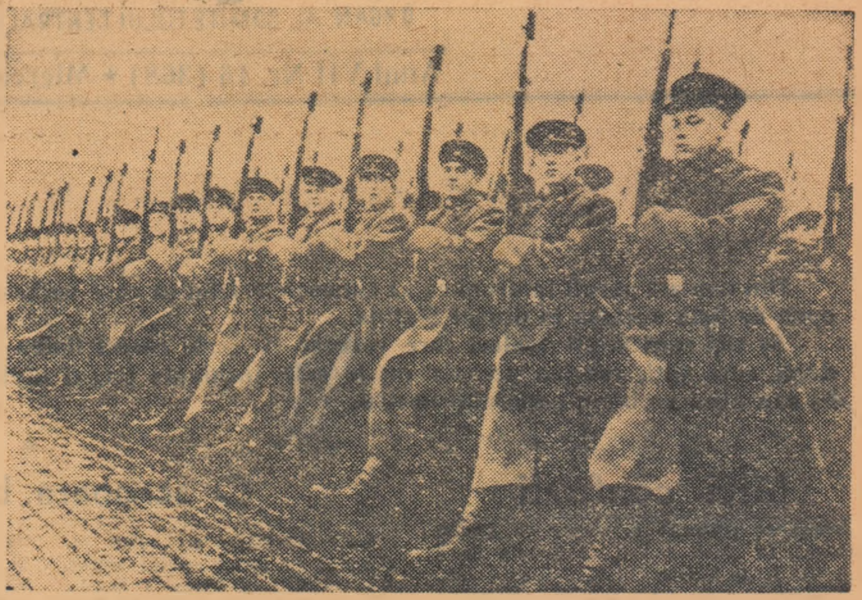

ARMATA SOVIETICĂ
scutul păcii și securității popoarelor

Așa cum se frânge și se risipește valul izbindu-se de stâncă, s'a frânt și s'a spulberat trufia dușmanilor de pieptul oțelit al Armatei Sovietice. Un proverb rus spune: „Cui se bate pentru cauza poporului, îi crește puterea îndoit". Și acest adevăr oglindește pe deplin forța ostașului sovietic. El apără fericirea, libertatea, năzuințele dragi ale poporului.

Armata Sovietică s'a născut în zile de furtună, când imperialiștii de pretutindeni își dăduseră mâna spre a înăbuși în sânge flacăra Revoluției din Octombrie. Slava și-a cucerit-o încă de atunci. Dușmanii tinerei țări sovietice au fost nimiciți și alungați de brațul înarmat al poporului. Anii s'au scurs bogați în înfăptuiri mărețe pe pământul sovietic. Armata Sovietică, având în frunte comandanți pricepuți, s'a călit și și-a înălțat măestria de luptă. Hoardele fasciste care au încălcat mișelește hotarele Țării Socialismului au plătit cu viața îndrăzneala lor. Luptând cu un eroism fără seamăn, trupele sovietice au mers din victorie în victorie, alungând fiara fascistă și zdrobind-o chiar în bârlogul ei. In drumul lor glorios, au adus libertate și lumină unor țări din Europa care gemeau sub cizma hitleristă. Multe sate și orașe din țara noastră, din Ungaria ori din Cehoslovacia, sunt presărate cu mormintele eroilor sovietici, a căror amintire va fi veșnic slăvită. Ei au căzut pentru ca popoarele să nu mai zacă în robie.

Acum la 23 Februarie, Armata Sovietică împlinește 37 de ani de viață. Ea este mai puternică decât oricând și stă strajă neclintită păcii și securității popoarelor. Gândurile oamenilor cinstiți de pretutindeni se îndreaptă cu nădejde, recunoștință și încredere spre ea. Pentru că în calea planurilor războinice ale imperialiștilor, Armata Sovietică e o stavilă de netrecut.

★ ★ ★

Neînfricatele aviatoare sovietice străjuiesc necontenit întinsurile văzduhului. Pentru faptele lor de arme, în anii Marelui Război de Apărare a Patriei, multe din ele au primit titlul de Erou al Uniunii Sovietice.

★ ★

Ostașul eliberator

Era prin Iulie 1944. In satul polonez Gherasimovici, fasciștii se întăriseră și opuneau o dârză rezistență. Ostașii sovietici primiseră ordinul să distrugă dușmanul.

Oganizatorul de Partid al unei companii, Grigorii Pavlovici Kunavin, muncitor din Ural, i-a adunat pe comuniști. Le-a vorbit despre lupta care urma să aibă loc, i-a îndemnat să fie primii în rândurile celor care aveau să plece la atac. „Țineți minte, prieteni, le-a spus Kunavin, frații noștri polonezi mai tânjesc încă în robia fascistă. Datoria noastră este să-i eliberăm!"

A venit momentul hotărîtor. Au început să bubuie tunurile. Ostașii sovietici s'au repezit la atac. Dar cotropitorii nu voiau să se predea. Ei deschiseră un foc puternic dintr'o cazemată. Ostașii sovietici se culcară la pământ. Atacul întârzia. Atunci, comunistul Kunavin începu să se târască înspre inamic. In mișcările lui se simțea hotărîrea fermă. Profitând de un moment când mitraliera germană tăcea, Grigorii Kunavin se aruncă spre cazemată și acoperi cu pieptul lui ambrazura. Mitraliera amuți. Soldații sovietici se repeziră din nou la atac, cuceriră satul polonez, aducând libertatea locuitorilor lui. Dar printre cei care sărbătoreau victoria, Kunavin nu se mai afla. Cu prețul vieții, el asigurase succesul tovarășilor săi de luptă.

Grigorii Kunavin a murit. Dar amintirea lui Grigorii Kunavin, Erou al Uniunii Sovietice, e veșnic vie. Țaranii din satul polonez Gherasimovici, județul Sokul, au trecut numele ostașului rus Grigorii Pavlovici Kunavin pe vecie în lista cetățenilor de onoare ai satului și l-au săpat pe o placă de marmoră, pe care au instalat-o în centrul satului.

Invățătorii de la școala din Gherasimovici încep în fiecare an prima lecție în clasa întâia, vorbindu-le copiilor despre ostașul Erou și despre tovarășii săi de luptă, prin jertfa cărora a fost obținut dreptul la fericire și libertate pentru copiii polonezi.

Dan Deșliu

Cântec în August

(fragment)

Și clocotea de chiot bătrânul București!
Se ridica norodul din uliți, din cartiere,
muncitorimea dârză cu dârza ei putere,
să'ntâmpine cu slavă, acolo, la bariere,
această dimineață în strae ostășești.

Atunci strungarul harnic cu inima vâlvoi,
trecând peste opreliști, peste mulțimea toată,
s'a avântat spre-un tânăr din Roșia Armată
și înfrățindu-și fața cu fața lui brăzdată,
i-a sărutat fierbinte obrajii amândoi...

Și Sașa, ori Nichita, ori Vania, a zâmbit...
Au stat așa, o clipă, în drumul ars de soare,
tovarășul mecanic de tancuri și tractoare
și Neculai strungarul, în marea sărbătoare
a primăverii lumii, crescând din Răsărit...

S'au fost privit o clipă, sub maldărul senin
al cerului cu limpezi ferestre de lumină...
Și fremăta mulțimea în jur, ca o stupină
de mierea bucuriei și-a libertății plină...
Și-un singur gând, pe tancuri și'n inimi:
— La Berlin!

O strângere de mână frățească! Un cuvânt
fierbinte ca sărutul: „Pobeda!" Spre izbândă!
Și a rămas strungarul cu pleoapa tremurândă
privind cum se topește în amiaza blândă
flăcăul rus, sub steaguri învolburate'n vânt.

Iți mai aduci aminte, tovarășe Culai?
Obrajii lui de pară, cu pete de unsoare,
privirea lui albastră, mireasma de sudoare,
și blondele medalii pe piept strălucitoare,
și mâna lui frățească și zâmbetul bălai...

— Vin apele! Vin apele! strigau oamenii îngroziți, fugind care încotro, să-și apere familiile amenințate de pericolul revărsărilor întâmplate astă-vară în Austria și o parte din Germania.

Indată ce apa a cuprins orașul Tuln, automobilele amfibii ale Armatei Sovietice au pornit să-i salveze pe cetățeni. Ostașii sovietici n'au dormit timp de mai multe nopți, evacuându-i pe bătrâni și copii, aprovizionând populația cu alimente și apă de băut. Ei au dovedit astfel dragostea și grija prietenească pe care Armata Sovietică o arată tuturor popoarelor. Oamenii salvați de ei, au înțeles acest adevăr și nu-l vor uita niciodată. (Foto Nr. 1).

In largul mării

Peste marea întunecată și aproape nemișcată, asemănătoare unei întinderi de plumb, șueră deodată un vânt greu, trezind mii de valuri și înspumându-le... Pe bordul lui „Sin-Fa-Sun", vasul chinezesc de pescari care plutea spre portul Dalnâi, marinarii alergară îngrijorați la parâme. Izbucnea furtună! Rafala vântului izbi pânza cea mare.

— Atențiune, catargul! strigă căpitanul.

Dar era prea târziu. Catargul, avariat, căzu de-a-lungul punții, împreună cu pânza, ca o uriașă pasăre albă, rănită.

— Am pierdut direcția! raportă timonierul.

— Lansați ancora, să rămânem pe loc până se potolește furtuna! ordonă căpitanul.

...Furtuna însă nu se potoli curând. Două zile și două nopți au izbit valurile în vasul pescarilor chinezi. Puterile echipajului începuseră să scadă. Se părea că orice nădejde era de prisos.

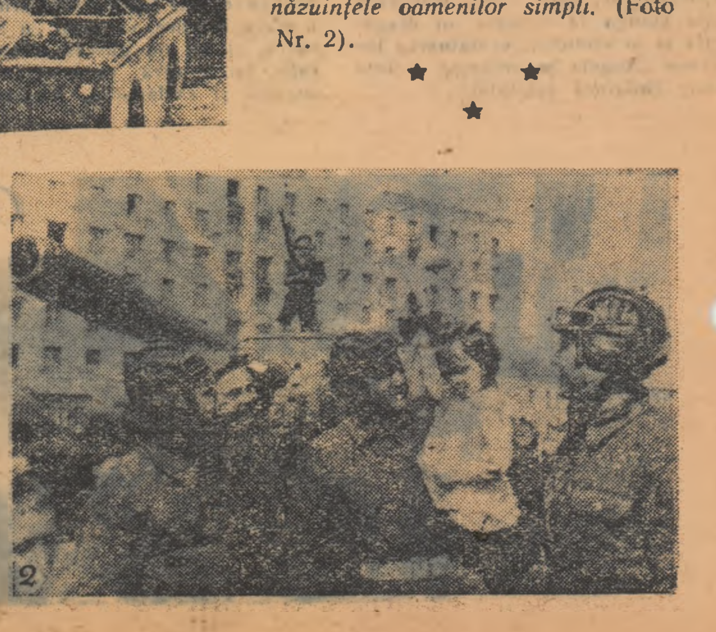
Dar marinarii militari sovietici aflară de această nenorocire și, înfruntând vijelia, ieșiră în larg pentru a căuta vasul în primejdie. Căpitanul sovietic scruta necontenit cu binoclul zarea întunecată, indicând prin portvoce direcția la timonă. Zări vasul căutat și apropiindu-se, auzi uralele marinarilor chinezi. Cu prețul unor strădanii eroice, marinarii sovietici reușiră să-l remorcheze pe „Sin-Fa-Sun" cu ajutorul unui otgon și să-l aducă în apele liniștite ale portului.

Aflând mai târziu de toate acestea, rudele celor salvați au adresat oamenilor sovietici o scrisoare în care se spune: „Am simțit toată prietenia voastră sinceră, toată adâncimea și căldura sentimentelor prietenești ale marinarilor militari ai marei Uniuni Sovietice față de poporul chinez".

★ ★ ★

Eliberând orașele țărilor cotropite de fasciști, ostașii sovietici aduceau cu ei solia unei prietenii calde, frățești, înțelegerea adâncă pentru năzuințele oamenilor simpli. (Foto Nr. 2).

★ ★ ★

Să-şi primească pedeapsa meritată

Un fiu devotat al poporului nostru, Aurel Şeţu, a căzut departe de patrie, ucis mişeleşte.

Aurel Şeţu era şoferul legaţiei R.P.R. la Berna, în Elveţia.

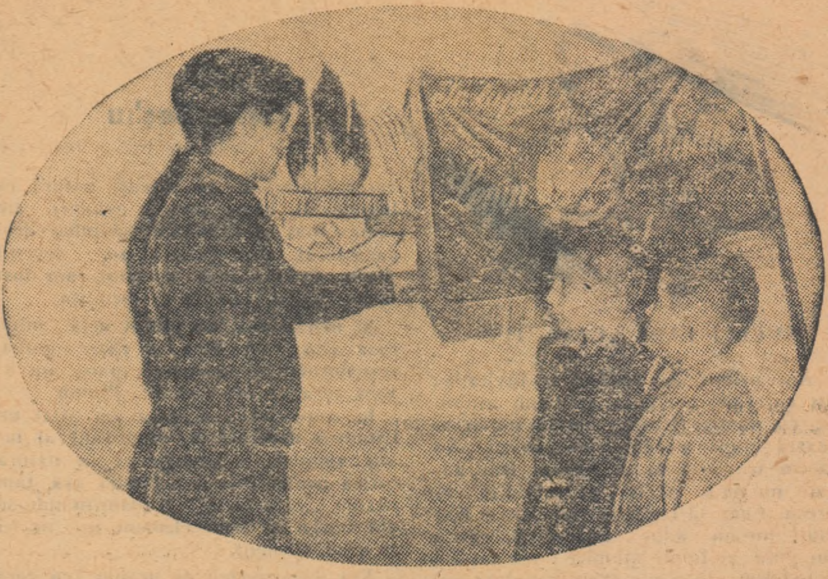
In noaptea de 14 spre 15 Februarie, o bandă de criminali, legionari români fugiţi peste hotare, au pătruns fără veste în sediul legaţiei R.P.R., înarmaţi cu pistoale automate, topoare şi cuţite. S'au năpustit asupra lui Aurel Şeţu, înjunghiindu-l cu sălbăticie, până ce acesta s'a prăbuşit într'un lac de sânge. Amenințând cu armele pe membrii legației, cât și femeile și copiii, ei au ocupat încăperile legaţiei, devastând birourile şi arhiva. Insărcinatul cu Afaceri al R.P.R. la Berna a înştiinţat imediat autorităţile elveţiene de atacul săvârşit, cerând să se ia măsuri. Nesocotind însă îndatoririle diplomatice care revin oricărui stat, de a chezăşui securitatea reprezentanţilor străini de pe teritoriul său, autorităţile elveţiene nu s'au grăbit să intervină. Şapte ore a fost lăsat Aurel Şeţu să se zbată în ghiarele morţii. Când, însfârşit, a fost transportat la spital, a fost prea târziu. In urma repetatelor note de protest ale Guvernului R.P.R., banditii au fost scoşi din sediul legaţiei, abia după două zile, timp în care poliţia elveţiană a asistat nepăsătoare, din apropiere, la fărădelegile legionarilor. In aceste două zile niciun trecător, nicio maşină nu a putut străbate prin cordoanele poliţiei. Totuşi, lucru ciudat, la numai 50 de metri de legaţie, a staţionat în vremea aceea o maşină cu motorul în funcţiune. Maşina aparţinea forţelor americane de ocupaţie din Germania Occidentală.

De numele legionarilor, poporul nostru leagă amintirile cele mai cumplite, cele mai dureroase. Măcelurile şi schingiuirile săvârşite de „cămăşile verzi" au pus asupră-le pecete întunecată de fiare şi călăi. Mulţi dintre aceştia au izbutit să fugă peste hotare. Acolo şi-au găsit stăpâni şi ocrotitori buni: serviciile de spionaj imperialiste. Unii dintre ei, sunt instruiţi special şi paraşutaţi apoi în R.P.R., spre a se deda la acte de spionaj şi sabotaj. Alţii, ca banditii dela Berna, sunt asmuţiţi împotriva reprezentanţilor noştri din străinătate.

Atacul banditesc, săvârşit asupra legaţiei noastre dela Berna, contravine oricărei legi internaţionale. Nenumărate scrisori, prin care oamenii cinstiţi din diferite ţări îşi exprimă indignarea faţă de mişelescul atac, au sosit la legaţia R.P.R. din Berna. Numeroase ziare străine condamnă cu asprime mârşăvia săvârşită. Oamenii muncii din ţara noastră, înfierează atacul banditesc şi cer extrădarea ucigaşilor legionari către autorităţile române. Guvernul ţării noastre a atras atenţia guvernului elveţian asupra răspunderii care-i revine, întru cât acest atac a fost înfăptuit pe teritoriul Elveţiei.

Planurile cercurilor agresive de a stânjeni lupta pentru pace, făurirea unei vieţi libere şi fericite a popoarelor, vor fi zădărnicite. Poporul nostru nu se înspăimântă de furia neputincioasă a lepădăturilor fasciste, de fărădelegile lor. Sporindu-şi necontenit vigilenţa, el luptă şi mai dârz pentru întărirea şi înflorirea patriei.

VIITORI PIONIERI

— Ca să devii pionier, nu-i de-ajuns să înveţi bine şi să fii disciplinat. Mai trebuie să cunoşti şi să iubeşti simbolurile Organizaţiei de Pionieri — li se spune acestor băieţi care în curând vor fi primiţi în rândurile pionierilor

★ ★ ★

Prin grădină

Dumitrescu Monica se plimba liniştită prin curtea şcolii, aşteptându-şi colegele. Venise prea devreme la şcoală. Ca să nu se plictisească până la sosirea celorlalţi, începu să spargă cu tocul bocancului pojghiţele de ghiaţă din curtea şcolii. Un miros plăcut de pământ dezgheţat, purtat de un vântişor primăvăratic, o făcu să ridice capul.

— Miroase a primăvară... Mai respiră odată adânc şi porni în direcţia de unde vântul aducea mireasma plăcută.

Paşii o conduseră până în faţa grădinii. Era grădina lor, grădina şcolii. Işi aduse aminte cât de mult s'au bucurat ei cei din cercul tinerilor naturalişti când li s'a spus că grădina asta va fi a lor. Deabia toamna trecută o primiseră dela Sfatul Popular. O grădină de toată frumuseţea: numai meri şi peri tineri. Incepu să desfacă nişte coji uscate de pe tulpina unui păr. De îndată, observă însă că un viermişor viu, stătea lipit de cămaşa verde a tulpinei.

— Ia uite, unde te-ai ascuns! Oare mai sunt mulţi ca tine?

După ce mai trecu pe lângă doitrei pomi, descoperind şi la ei astfel de viermişori, se întoarse la şcoală.

— Priviţi! —, spuse ea unui grup de colegi. I-am găsit pe tulpinele pomilor din grădină. Cred că sunt foarte mulţi. Dacă nu-i stârpim de pe acum, la primăvară vor umple pomii de omizi.

— Trebuie să le facem o critică aspră vrăbiilor şi piţigoilor, glumi Samoilă Petre. Au fost nişte leneşi toată iarna. Ce-ar fi să mergem după masă prin grădină?

★

Impărţiţi în trei echipe, tinerii naturalişti dela Şcoala mixtă din Bezdead, raionul Pucioasa au început lucrul. O echipă de băieţi, înarmată cu fierăstraie mici de curăţat pomii avea misiunea să taie toate uscăturile din pomi.

— Aveţi grijă să nu faceţi răni pe tulpina pomilor, îi preveni Şuţoi Victor. Şi apoi pe unde găsiţi licheni, să-i curăţaţi de pe pomi, să nu rămână nici urmă. Ştiţi ce dăunători sunt. Doar se hrănesc cu seva pomilor.

A doua echipă, formată din fete şi băieţi, curăţau tulpinele dela coroană în jos şi adunau zăpadă în jur.

— Zăpada menţine răceala şi întârzie înflorirea pomilor, le spusese tovarăşul profesor. Odată cu topirea zăpezii, locul capătă mai multă umezeală, pe care pământul o menţine până la vară, când vremea e secetoasă.

Echipa a treia, condusă de Monica Dumitrescu, avea o „misiune specială" — cum spuneau copiii. Pionierii din această echipă au făcut măsurătoarea grădinii şi au schiţat un plan al ei.

— Vedeţi? — arătau ei pe schiţă. Aici, unde sunt semne de întrebare, sunt locurile goale din livadă. Ele trebuie completate. Să săpăm neîntârziat gropi şi să plantăm puieţi.

...Spre seară, livada arăta cu totul altfel. Şi în haina ei nouă părea că spune trecătorilor că noii ei „gospodari" sunt gospodari de nădejde.

Gh. NEGREA

Faptele pionierești

Grupa a II-a din detaşamentul nostru a luat hotărîrea la o adunare de grupă, să adune fier vechi. Şi'ntr'o după amiază, împreună cu tovarăşul instructor, au pornit cu toţii la treabă. Numai în două ore, pionierii grupei a II-a au strâns aproape 500 kg. fier vechi. Lor le-a mai dat ajutor şi Broca Ion, cu toate că el nu face parte din această grupă.

Elena MAGERU
conducătoarea detaşamentului 5
Oţelul-Roşu

Incepând cu cel de-al treilea pătrar, multe lucruri s'au schimbat în clasa noastră.

Toţi pionierii clasei a VII-a ne-am hotărît să păstrăm în clasă o curăţenie exemplară. De aceea, am cumpărat vopsea şi-am vopsit frumos toate băncile. Tot în aceeaşi zi, am spălat geamurile şi am curăţat pereţii.

Traian ISPRAVNIC
Şcoala de 7 ani
comuna Curtici-Arad

METODĂ SIGURĂ

Incerc, încerc şi tot nu-mi cade'n mână!

Să-l vezi cum pică acum în cursă!

Degeaba, nu pot să-l prind, şi pace!

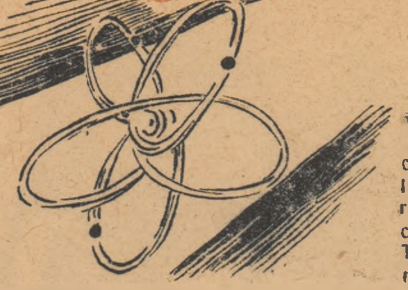
La urma urmei, nici n'am nevoie de el!

Mai bine mă apuc de treabă.

Ia te uită! Acum a venit singur.

(Din „Pionierscaia Pravda".)

Cucerirea atomului

III

Călin Beșliu

Asistent la Catedra de Fizică nucleară

NUCLEI FARA „CARACTER"

Am primit de curând o invitație; un oarecare cetățean al lumii atomice, cu numele Uraniu, ne invită în această etapă a călătoriei noastre să-i facem o vizită la el acasă. Din păcate nu ne a scris pe invitație adresa. Cum să-l găsim noi oare? Dar stați, mi-am adus aminte că există un ghid al lumii atomice: tabelul lui Mendeleev. In acest tabel se arata căsuța fiecărui element.

Ia te uită! Dumnealui Uraniu își are domiciliul în una din ultimele locuințe arătate în tabel! Asta inseamnă că e un cetățean cu mare greutate. Și așa și este. El are în nucleul său 146 neutroni și 92 protoni.

Așadar să mergem și să-l vizităm. Uite că am și ajuns.

Ciocănim și arătăm invitația primită.

— Mă iertați, ne spune persoana care ne întâmpină. Uraniu, acel care v'a trimis invitația, și-a schimbat locuința. Stă acum la casa „Toriu".

Hai să încercăm și acolo. Trebuie să-l găsim. Dar dezamăgire! Uite că și aici ni se spune că acel care ne-a trimis invitația și-a schimbat locuința.

Și tot încercând să-l găsim, am ajuns în fața căsuței „Plumb". Să încercăm și aici. Iată că ne întâmpină o persoană.

Ii înmânăm invitația și o întrebăm:

— Nu vă supărați, dumneavoastră sunteți Uraniu?

— Nu, eu nu sunt Uraniu, sunt Plumb. Invitația însă eu v'am trimis-o.

— Atunci, dați-ne voie să vă spunem că sunteți un cetățean necinstit. Dumneavoastră sunteți Plumb și v'ați folosit de numele lui Uraniu. Unde mai pui că din pricina asta am ciocănit pe la o mulțime de locuințe ca să vă putem găsi.

— Numai cineva care nu mă cunoaște poate să vorbească așa. Dar am să vă explic îndată. Tocmai de asta v'am și invitat.

Pe vremea când v'am trimis invitația, mă numeam într'adevăr Uraniu și locuiam în căsuța indicată de tabelul lui Mendeleev. Pe atunci aveam în nucleu, așa cum știți și voi, 146 neutroni și 92 protoni. Dar nu toți au fost de treabă. S'au găsit și câțiva mai neastâmpărați. Mai întâi, doi neutroni s'au unit cu doi protoni, au format un nucleu de heliu și m'au părăsit, așa pe neașteptate, mi-au „spart" nucleul. Ei au format ceea ce se cheamă raze α (alfa), încărcate cu sarcini electrice pozitive.

Tot atunci au fugit și niște electroni, formând raze β (beta) încărcate, firește, cu sarcini electrice negative.

Unde mai pui că s'au format apoi niște raze denumite γ (gama), neîncărcate electric, de aceeași natură ca lumina. In urma acestor evadări am rămas mai ușor, mi-am schimbat deci caracterul. Din Uraniu, am devenit Toriu. Cum era de așteptat, am fost nevoit să-mi schimb și locuința.

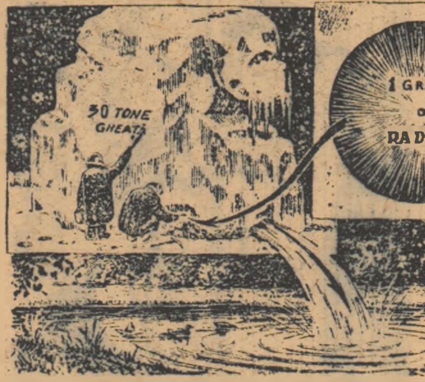
Și mereu așa, au plecat dela mine raze alfa, raze beta, și raze gama, transformându-mă mereu, până am ajuns ceea ce mă vedeți: Plumb.

In convorbirea aceasta am aflat un fenomen deosebit de interesant al lumii atomice, și anume că în natură există nuclei care-și schimbă așa, tam nesam „caracterul", transformându-se din nuclei ai unui element în nuclei ai altui element.

Așa sunt nucleii de uraniu (cu care am făcut cunoștință mai sus), de radiu, poloniu, actiniu. Dezintegrarea lor dă naștere la energii uriașe. Astfel, dacă nucleii dintr'un gram de radiu s'ar dezintegra dintr'odată, energia eliberată ar duce până la punctul de fierbere 30 de tone de gheață! Este o energie uriașă, față de cea obținută prin arderea unui gram de cărbune, care poate să fiarbă abia 80 de grame de apă.

Insușirea aceasta a unor elemente naturale, de a elibera energie prin spargerea nucleilor lor, a fost denumită radioactivitate. Ea a fost descoperită la sfârșitul secolului trecut, de H. Becquerel și soții Pierre și Marie Curie.

Așadar, radioactivitatea naturală a arătat oamenilor că nucleii reprezintă un uriaș izvor de energie, de sute de mii de ori mai mare decât cel pe care-l formează reacțiile chimice. De asemenea a arătat faptul că energia nucleară se eliberează când numărul de particule din nucleu se modifică.

IN CAUTAREA ENERGIEI NUCLEARE

Oamenii n'au putut însă să folosească în scopuri industriale, energia eliberată prin radioactivitatea naturală... Aceasta din pricină că eliberarea energiei nucleare pe cale naturală se face într'un timp extrem de îndelungat. Jumătate din numărul nucleilor unui gram de radiu se sparg în decursul a 1600 de ani. Așadar, ca să se obțină energia care ar putea duce până la fierberea celor 30 tone de gheață, sunt necesari zeci de mii de ani.

S'a calculat că pentru a obține o energie cât de mică într'un timp scurt, e necesar ca într'o secundă să se spargă uriașul număr de un milion de miliarde de nuclei, față de 24.000, câte se sparg pe secundă în cazul radioactivității naturale.

Și totuși trebuia găsită o cale care să ducă la folosirea energiei nucleare. Oamenii de știință s'au pus pe lucru. Au încercat mai întâi să vadă dacă prin mijloace fizice (încălzire, electrizare etc), nu s'ar putea accelera cumva dezintegrarea naturală. Cercetările n'au dus la niciun rezultat. Mijloacele fizice arătate n'au influențat câtuși de puțin asupra dezintegrării.

— Dacă nu ne reușește cu elementele radioactive să încercăm atunci cu elementele stabile, neradioactive, — și-au spus savanții.

Au încercat tot cu mijloacele cunoscute, numai că rezultatul a rămas același. Elementele s'au încăpățânat și n'au vrut nicicum să se radioactiveze și să se transforme.

— Nu ne rămâne decât să găsim un mijloc sigur care să tulbure liniștea protonilor și neutronilor din acești nuclei încăpățânați — a fost concluzia.

Și savanții au găsit acest mijloc. Ei au început să bombardeze nucleii cu particule, silindu-i astfel, pe cale artificială, să devină radioactivi. S'au întrebuințat drept proiectile, protoni și neutroni, nuclei foarte ușori cum sunt cei de heliu, deuteriu (hidrogenul greu), tritiu (hidrogenul supragreu) sau raze gama, de natură luminoasă, emise de elementele radioactive. In urma acestor bombardamente, s'a constatat că proiectilele, pătrunse în nucleul țintă, îl fac pe acesta din urmă să dea afară unul sau mai mulți protoni și neutroni. Nucleul bombardat se transformă astfel în nucleul altui element, eliberând o uriașă energie.

Prima bombardare s'a făcut asupra nucleilor de azot. In urma bombardării, nucleul de azot a dat afară un proton și un neutron, transformându-se în nucleu de oxigen.

Cum se vede, eliberarea energiei nucleare se aseamănă cu eliberarea de energie prin reacții chimice. Dacă vă mai amintiți, în reacțiile chimice atomii se rearanjează în molecule, dând naștere corpurilor compuse (bioxid de carbon, apă etc). In cazul energiei nucleare, au loc rearanjări ale protonilor și neutronilor, făcând ca nucleii unor elemente să se transforme în nuclei ai altor elemente.

Așa s'a ajuns la descoperirea radioactivității artificiale, de către soții Irène și Frédéric Joliot—Curie. Bombardând cu particule alfa nuclei de aluminiu cuprinși într'o foiță, ei au căpătat un nucleu de fosfor radioactiv. (Acesta este un izotop al fosforului natural despre care știm că este stabil).

Descoperirea radioactivității artificiale a deschis calea folosirii în scopuri industriale a uriașei energii nucleare.

Vom vedea, în etapa viitoare a călătoriei noastre, cum au reușit oamenii să pună la treabă nucleii radioactivi.

(Va urma).

FEBRUAR...

de Rusalin MUREȘANU

De mult e iarnă, dar ninsoare nu-i...
In pod e sania cu tălpi crăpate.
O, iarna asta, parcă'n ciuda lui,
Niciun nămete n'a adus în spate!

Băiatul stă în casă, și prin geam
Februarie-i trimite raze calde,
Un mugur timpuriu și mic, pe-un ram,
Și-a scos făptura'n soare să și-o scalde.

Dar iată, cerul s'a 'ncruntat a iarnă!
Intâii fulgi s'or legăna acuș...
Da, Februarie-a pornit să cearnă
Intinse drumuri pentru săniuș.

„Jos sania din pod, și hai la joacă!
Să ne trăiești, bătrâne Februar!"
Peste copaci e nea și promoroacă,
Și, peste câmpuri alb mărgăritar.

Și ce mai joacă, ce mai gălăgie!
Intâiul săniuș prin nea și vânt.
Intâia nea subțire și târzie
A acoperit un mugur și l-a frânt.

Sătul de joc, băiatul s'a întors.
O creangă albă i-a zâmbit din stradă.
„Vai, peste mugur, Februar a tors
Un caier greu și rece de zăpadă!"

S'a întristat băiatul... Peste-o zi
S'a dus zăpada iar, și sus pe ram
Același mugur iarăși licări
Și îi bătu din nou voios în geam.

In timpul vostru liber

Criptografie literara

(3, 5, 1, 6, 1)

Deslegând criptografia, veți găsi titlul unei cărți pentru copii. Spuneți cine sunt autorii cărții?

Golf de cuvinte

Schimbând câte o literă, încercați să ajungeți cu „mingea" în „plasă".

CE SĂ CITIM

Cravata roșie

Nr. 2 — Februarie 1955

Sunt unii școlari care cred că e de-ajuns să aibă note bune pentru a merita să primească cravata de pionier. Așa gândește și Mitiță, eroul povestirii „Cea mai bună notă", scrisă de Mihaela Monoranu. Citind această povestire, în ultimul număr al „Cravatei Roșii", veți vedea dacă Mitiță are sau nu dreptate.

Tot în paginile revistei, alături de povestirea istorică „Răsfoind marea carte a trecutului" de Al. Calistrat, veți întâlni reportajul scris de Horia Toma despre mecanicul de locomotivă Ștefan Lungu, Erou al Muncii Socialiste, precum și emoționanta poezie „In țara mea" de Gh. D. Vasile. Deosebit de interesantă e și „Pagina distractivă", care vă înfățișează două basme chinezești pline de haz, câteva ghicitori vesele, curiozități științifice și noutăți filatelice. De asemeni, în acest număr al „Cravatei Roșii" se află multe știri din viața de școală, vești sportive, jocuri de cuvinte încrucișate, monoverbe, etc.

Luminița

Nr. 2 — Februarie 1955

Nu-i așa că nu e glumă să fi responsabil cu Crucea Roșie la o grădiniță? Pentru asta doar s'au luat la harță, ba chiar la bătaie, cei doi mici „candidați în medicină", Năsturel și Brândușa. Din ambiția amândoura de a purta la mână banderola de sanitar, se iscă ceartă și invidie. Oare cum se vor sfârși lucrurile? E lesne de aflat, dacă citiți povestirea „Necazul Brândușei", de Luiza Vlădescu, apărută în numărul din Februarie al revistei „Luminița". Acest număr cuprinde și alte povestiri, tot atât de interesante. Așa sunt, de pildă, „Mițu și puiul de mierlă" de Irimie Străuț, din care aflăm cum a fost pedepsit un motan pofticios la carne de pasăre, sau „Când vrabia visează altceva decât mălai" de Al. O. Zotta, care ne înfățișează peripețiile unei întreceri între fetele și băieții unei unități de pionieri. In paginile bogat ilustrate ale „Luminiței" întâlnim de asemeni poezii ștrengărești, semnate de Horia Aramă, Gica Iuteș, Ion Jipa și alții.

Redacția și administrația: București Piața Scânteii tel. 7 61 00, 7 60 10. Abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI.
Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100 114. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".